

Nositel' Nobelovej ceny za chémiu na Slovensku

Dovoľujem si Vám oznámiť, že na Slovensko zavíta nositeľ Nobelovej ceny za chémiu v roku 2016 Prof. Dr. Bernard Lucas FERINGA z University of Groningen v Stratingh Institute for Chemistry, Faculty of Mathematics and Natural Sciences.

V pondelok **9.9.2019 o 10.00 hod. bude v Aule UK na Šafárikovom nám. ocenený Veľkou zlatou medailou Univerzity Komenského** v Bratislave, kde aj prednesie krátku inauguračnú prednášku.

Na druhý deň bude mať hlavnú prednášku na spoločnom 71. zjazde slovenských a českých chemikov (<http://71zjazd.schems.sk/>) dňa **10.9. 2019 o 10.00 hod. v Grand hoteli Bellevue v Starom Smokovci, kde mu bude udelená Zlatá medaila Slovenskej chemickej spoločnosti /SCHS/**. Po skončení prednášky bude laureát Nobelovej ceny prof. B. L. Feringa k dispozícii novinárom na tlačovej besede.

Ben Feringa sa špecializuje na molekulárne nanotechnológie. V roku 2016 udelili Nobelovu cenu za chémiu profesorovi Bernardovi Lucasovi Feringovi spolu s prof. Jean-Pierrom Sauvagom a Sirom J. Fraserom Stoddartom „za dizajn a syntézu molekulových strojov“. Ocenili týmto ich prácu v oblasti návrhu štruktúry a syntézy molekúl s riadenými pohybmi, ktoré dokážu plniť určité úlohy, keď im je dodaná energia, a za vývoj tzv. molekulárnych strojov. Pôvodne sa venoval najmä asymetrickej syntéze, kde rozvinul efektívne katalytické prístupy založené najmä na použití chirálnych fosforamiditových ligandov (najúčinnější z nich je dnes nazývaný Feringov ligand) v kovmi katalyzovaných reakciách. Feringa rozpracoval v tejto oblasti predovšetkým med'ou-katalyzované adície a substitúcie. V 90. rokoch sa začal intenzívnejšie zaujímať o fotochémiu a odtiaľ viedla už priama cesta ku konštrukcii prvého molekulárneho rotora. Nakoniec sa mu podarilo vyvinúť tzv. „molekulárne auto“ riadené elektrickými impulzami.

Profesor Feringa doposiaľ publikoval viac ako 830 publikácií; mnohé z nich v najprestížnejších vedeckých časopisoch. Je tiež držiteľom 30 patentov. Originalita a význam jeho vedeckého dopadu je však najlepšie dokumentovaná citačným ohlasom jeho prác. Vedecké práce prof. Feringu boli citované viac ako 50 000 krát a jeho h-index: 112 je tiež dôkazom mimoriadneho vedeckého prínosu. Profesor Feringa je inšpirujúci učiteľ a mentor, ktorý doposiaľ viedol niekoľko stoviek študentov, doktorandov a post-doktorandov; aj v súčasnosti má jeho výskumná skupina takmer 50 členov. Skupina prof. R. Šebestu z UK patrí taktiež k jeho spolupracovníkom. Osobnosť prof. Feringu sa prejavuje aj tým, že napriek svojej veľkej zaneprázdnenosti často popularizuje chemické vedy svojimi prednáškami na holandských stredných školách.

Dovoľujeme si Vás touto cestou pozvať na obe podujatia.

Autor: prof. Ing. Viktor MILATA, DrSc., čestný prezident Slovenskej chemickej spoločnosti
Ing. Mária Omastová, DrSc., Predsedníčka Organizačného výboru 71. Zjazdu chemikov a členka Predsedníctva SAV